

Betreft: Nadere informatie en duiding over veiligheidsbeeld Den Helder naar aanleiding van toezeggingen in de commissie B&M van 17 maart 2025.

Aan de leden van de gemeenteraad,

Op 17 maart 2025 hebben wij in de commissie bestuur en middelen met elkaar gesproken over het waarborgen van de veiligheid in de maatschappij en het terugdringen van de overlast. De burgemeester heeft vanuit de driehoek uitleg gegeven over de aanpak en de teamchef van de politie heeft duiding gegeven aan het huidige veiligheidsbeeld. Hierbij is met u gesproken over het (excessief) geweld in Den Helder, met name de stijging van de autobranden en explosies.

Tijdens de vergadering zijn drie zaken toegezegd:

- duiding van de incidenten op basis van een analyse door de politie;
- de aspecten met betrekking tot de mogelijke inzet van drones;
- de rol en mogelijkheden van de boa's.

Duiding op basis van de politie analyse:

De politie heeft een analyse gemaakt van de autobranden en explosies in Den Helder. Hieruit blijkt dat de cijfers, zowel landelijk als binnen de eenheid Noord-Holland, als in Den Helder, stijgende zijn.

“Het landelijk aantal incidenten met explosieven is in de periode 2021-2023 verviervoudigd: van 212 (2021) naar 439 (2022), naar 1017 in 2023 (Boerman et al., 2024). In 2024 is eveneens een toename van het aantal explosie-incidenten vastgesteld naar 1244 aanslagen in Nederland.

Het aantal explosie-incidenten is in de eenheid Noord-Holland in 2024 eveneens gestegen ten opzichte van 2023. In 2024 zijn door de Themacel Excessief Geweld, 192 explosie-incidenten geregistreerd, in 2023 waren dat er 110. Hiervan waren er van januari 2024 t/m februari 2025 in Den Helder 29 incidenten.

Op dit moment zijn er vier verdachten aangehouden. (Politie 2025)”

Van de explosie-incidenten in de gemeente Den Helder vond 83% plaats in twee wijken te weten: “Stad binnen de linie Oost” en “Nieuw Den Helder. Inherent aan explosie-incidenten is dat de opsporing en (strafrechtelijke) vervolging van daders relatief ingewikkeld is. Desondanks bestaat het vermoeden dat bij minimaal de helft van de incidenten sprake is van conflict binnen een relatie tussen de dader en het slachtoffer. Dit komt overeen met het landelijke beeld. Dat betekent dat mensen dergelijke misdrijven veelal gericht en doelbewust (tegen elkaar) inzetten. De grondslag voor het conflict is van financiële-, criminele- en/of relationele aard.

Twee van conflicten hebben het afgelopen periode geleid tot een groot deel van het gepleegde excessief geweld incidenten. In deze gevallen voert de politie zogenaamde stopgesprekken. De stopgesprekken staan los van het politieonderzoek en hebben tot doel de gevaarzetting in de buurt te stoppen. Zelf als (strafrechtelijke) vervolging (nog) niet mogelijk is, maar er dus wel vermoedens zijn, dan wordt er wel geacteerd. De gemeente heeft daarbij, op verzoek van de politie, verschillende interventies ingezet.

Drones

In een eerste gesprek naar aanleiding van de commissievergadering is gekeken naar zowel technische aspecten als het juridisch kader bij de mogelijke inzet van drones. Hierbij zijn we tot de conclusie gekomen dat veel zaken technisch opgelost lijken te kunnen worden. De vraag die nog niet makkelijk beantwoord kan worden, is met betrekking tot de juridische basis voor de inzet van drones. Het gaat hierbij om inzetten van de bevoegdheden van de burgemeester in relatie tot de mogelijke schending van grondrechten.

Binnen de gemeente Den Helder is er nog geen ervaring opgedaan rondom de inzet van drones. De burgemeester heeft inmiddels, namens het college van B&W, gevraagd de juridische grondslag te onderzoeken en een plan van aanpak aan het college van B&W aan te bieden. Hierin wordt ingegaan op de vraag "Hoe de gemeente Den Helder de inzet van drones in kader van de bevoegdheden van de burgemeester kan inzetten". Bij de beantwoording zal de lokale organisatie en experts worden betrokken. Nadat de vraag beantwoord is, zal ook afgewogen moeten worden of er maatschappelijk draagvlak is om de drones in te zetten op dit onderdeel.

Toezicht en handhaving

Binnen de gemeente Den Helder zijn onze boa's zeven dagen per week tussen 08.00-23.00 uur inzetbaar. Voor wat betreft deze werktijden, sluiten we bewust aan bij het landelijk kader, geborgd in de beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar (boa). Dit heeft expliciet te maken met voorziene veiligheidsrisico's en het kunnen uitvoeren van de veilige publieke taak. Hierbij wordt ook aangegeven dat de boa's voornamelijk taken uitvoeren in het leefbaarheidsdomein, onder andere parkeren-, afval-, hondenoverlast en overlast in de openbare ruimte. Het afhandelen van deze meldingen vinden plaats in het genoemde tijdsframe.

De inzet van data-analyse en gerichte strategieën kunnen boa's helpen om hun werk effectiever en veiliger te doen. De inzet van de boa's is dan ook informatiegestuurd en wordt voor een groot deel bepaald aan de hand van de actualiteit van meldingen en de thema's zoals benoemd in het beleidsplan Integrale Veiligheid en VTH-taken 2023-2026. De werkzaamheden worden gepland aan de hand van het bijbehorend uitvoeringsprogramma. Binnen het onderwerp excessief geweld, waar autobranden en explosieven onder vallen, worden de boa's ingezet als ondersteuning rondom de verspreiding van de signaalkaart in de buurt en het uitvoeren van extra (zichtbare) controles in de buurt. Deze vinden voornamelijk in de avonduren plaats.

Aanvullend op de werkzaamheden van de boa's kunnen we melden dat de driehoek (politie, Openbaar ministerie en burgemeester) de afspraken tussen politie en gemeenten gaat vastleggen in een handhavingsmatrix. Aansluitend wordt er gestart met een onderzoek naar de mogelijkheid van de uitbreiding van de geweldsbevoegdheden, met een wapenstok.

Met deze brief geven we gehoor aan de op 17 maart jl. gedane toezegging. De driehoek wil graag in het najaar verder met u in gesprek over het veiligheidsbeeld in het algemeen en de voortgang op excessief geweld in het bijzonder. De uitnodiging hiervoor ontvangt u binnenkort.

Den Helder, 27 mei 2025.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris

